

Analyse av elevundersøkelsen og nasjonale prøver

Ekeberg skole i Holmestrand

GUNN KRISTIN LEIKVOLL OG HELGE STØREN

TF-notat nr. 28/2014

Tittel: Analyse av elevundersøkelsen og nasjonale prøver
Undertittel: Ekeberg skole i Holmestrand
TF-notat nr: 28/2014
Forfatter(e): Helge Støren og Gunn Kristin Leikvoll
Dato: 30.06.14
ISBN: 978-82-7401-715-3
ISSN: 1891-053X
Pris: 150,- (Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforsking.no)
Framsidedfoto: iStock.com
Prosjekt: Diverse oppdrag kommuneøkonomi 2014
Prosjektnr.: 20140150
Prosjektleder: Kjetil Lie
Oppdragsgiver(e): Ekeberg skole

Spørsmål om dette notatet kan rettes til:

Telemarksforsking
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf: +47 35 06 15 00
www.telemarksforsking.no

Forord

Telemarksforskning har på oppdrag fra Ekeberg skole i Holmestrand kommune gjennomført en vurdering av resultatene på elevundersøkelsen og nasjonale prøver. Vurderingen er et ledd i skolens evaluering av det fireårige prosjektet «Bedre læringsmiljø».

Kjetil Lie fra Telemarksforskning er prosjektansvarlig hos oppdragstaker. Gunn Kristin Leikvoll fra Telemarksforskning og Helge Støren (innleid konsulent) er med som prosjektmedarbeidere.

Vår kontaktperson hos oppdragsgiver er rektor Inger Rønning, som vi vil takke for godt samarbeid i prosjektperioden. Vi vil takke for god kommunikasjon underveis i prosjektet.

Vurderingen er gjennomført i perioden april-mai 2014.

Bø, 1. juni 2014

Kjetil Lie

Prosjektleder

Innhold

Sammendrag	5
1. Innledning.....	6
2. Nasjonale prøver.....	10
2.1 Nasjonale prøver som mål på læring før prosjektstart.....	11
2.1.1 Begynnertrinnet	11
2.1.2 Mellomtrinnet	12
2.1.3 Har resultatene ved de nasjonale prøvene endret seg?	13
2.2 Oppsummering.....	16
3. Elevundersøkelsen.....	18
3.1 Forbehold.....	18
3.2 Nå-situasjonen.....	18
3.3 Klasseledelse og relasjonsbygging	20
3.3.1 Sosial trivsel	20
3.3.2 Relasjonen lærer-elev: Trivsel med lærerne/ støtte fra lærerne.....	21
3.3.3 Faglig veiledning/ vurdering for læring.....	23
3.3.4 Faglig utfordring	24
3.3.5 Læringskultur.....	24
3.3.6 Mestring.....	25
3.3.7 Motivasjon	26
3.3.8 Felles regler	27
3.4 Samarbeid hjem-skole.....	27
3.5 Mobbing.....	27
3.6 Oppsummering.....	28

Sammendrag

Ekeberg skole har fra høsten 2010 til våren 2014 arbeidet med prosjektet «Bedre læringsmiljø» med tilskudd fra Utdanningsdirektoratet. Paul Viktor Wiker fra «God skole» har vært engasjert som veileder. I prosjektarbeidet er det lagt vekt på klasseledelse, relasjonsbygging, arbeid mot mobbing, samarbeid hjem-skole og involvering av elevene.

I prosjektperioden har skolen mottatt elevene fra tidligere Gausetangen skole (nedlagt), og «vurderingsforskriften» er implementert.

Vi har sett på resultatene fra elevundersøkelsen og nasjonale prøver før og under prosjektperioden både fra Ekeberg skole og, så langt de har vært tilgjengelige, Gausetangen skole.

For en enkelt skole vil det hefte så stor usikkerhet med både fordeling og gjennomsnitt knyttet til de enkelte variablene at man selv med klare tendenser må være tilbakeholdne med konklusjonene.

Ekeberg skole skårer godt på den siste elevundersøkelsen sammenlignet med landsgjennomsnittet. Ikke på noen indikatorer eller indekser ligger skolen under landsgjennomsnittet. Vi registrerer positive tendenser over tid når det gjelder sosial trivsel, trivsel med lærerne og interesse for/tilfredshet med skolearbeidet (motivasjon). Vi finner ingen vesentlige endringer når det gjelder mobbing ved Ekeberg skole like før og i prosjektperioden. Det er vanskelig å peke på tendenser over tid i andre indekser, enten fordi de er forandret, nye eller fordi resultatene svinger.

De nasjonale prøvene indikerer ikke noen forbedring av læringsresultatene for 1.-4. trinn i det tidsrommet prosjektet «Bedre læringsmiljø» har pågått. For 5.-7. trinn synes det å være en bedring i læringsresultatene.

1. Innledning

Ekeberg skole i Holmestrand kommune er en middels stor barneskole med til vanlig to klasser på trinnet. Skolen har siden 2010 arbeidet med prosjektet «Bedre læringsmiljø».

Prosjektet la vekt på klasseledelse, relasjonsbygging, arbeid mot mobbing, samarbeid hjem-skole og involvering av elevene. Prosjektmidlene fra Utdanningsdirektoratet ga anledning til å bruke eksterne veiledere. Paul Viktor Wiker fra «God skole» (www.godskole.no/) hadde året før prosjektoppstart oppdrag for Ekeberg skole. Han ble engasjert som veileder for «Bedre læringsmiljø».

Utdanningsdirektorat forutsetter en skriftlig evaluering av prosjektet.

Kan man lese av effekten av prosjektet på de sentralt gitte nasjonale prøvene og elevundersøkelsen? Hvis disse instrumentene gir nøyaktige mål på de forhold i skolen som prosjektet skal påvirke, vil det være ønskelig med en positiv utvikling på en del av indikatorene.

Telemarksforskning skal gi et beskjedent bidrag i evalueringen av prosjektet. Vårt bidrag har både hatt form av en før/etter-test, en sammenligning med resultatene på nasjonalt nivå og en kombinasjon av disse.

- Har målbare forhold endret seg fra starten til avslutningen av prosjektet?
- Hvordan skiller resultatene ved Ekeberg skoles seg fra nasjonale gjennomsnitt?
- Hvis det har skjedd endringer, kan disse helt eller delvis forklares med prosjektarbeidet?

I denne sammenhengen skal vi ikke gjøre en vurdering av instrumentenes validitet, dvs. om de måler det de forventes å måle. Vi skal heller ikke vurdere om målene og tiltakene i prosjektet retter seg mot de sentrale områdene i læringsmiljøet når det gjelder å skape grunnlag for læring og «trivsel». Vår oppgave i denne sammenheng er å vurdere om det i tidsrommet fra før prosjektet ble startet høsten 2010 til avslutningen av prosjektet våren 2014 kan spores positive effekter målt ved hjelp av nasjonale prøver og elevundersøkelsen.

Det er viktig innledningsvis å understreke at en slik årsak-virkning problemstilling kan ha sine utfordringer i seg selv. Men hvis man godtar denne tenkemåten, bør man likevel også stille seg spørsmål om hvilke mulige feilkilder som foreligger og hvordan man i størst mulig grad kan unngå disse.

Det første spørsmålet vil være om det er andre samtidige endringer i rammene for elevenes læringsmiljø som kan påvirke resultatene av målingene. I dette tilfellet er det minst to slike.

- Den ene forandringen, som vi skal komme tilbake til, består i at Ekeberg skole i 2011 ble slått sammen med en av naboskolene, Gausetangen, med ca. 70 elever. Mens Ekeberg skole 1. oktober 2010 hadde 300 elever, hadde den 362 elever året etter. Både endring i størrelse (med bytte av skole for 20 % av elevene) og selve prosessen med integrering av to skolekulturer vil kunne ha betydning for læringsmiljøet.
- Den andre store forandringen mht. læringsmiljøet knytter seg til forskriftsendringene om *individuell vurdering i grunnskolen og i vidaregående opplæring*. Denne trådte formelt i kraft i august 2009, men den var så omfattende at skoleverket har brukt flere år på å til-

passe sin virksomhet seg til den. Arbeidet med «vurderingsforskriften» har skjedd parallelt med prosjektarbeidet.

Det andre store spørsmålet dreier seg om elevgrunnlaget. Har skolen det samme elevutvalget som tidligere. Kan endringer i sammensetningen fra høsten 2010 til høsten 2013 påvirke resultatene? Det har vært vanskelig å få tilgang til resultatene fra nasjonale prøver for Gausetangen skole. Resultatene fra elevundersøkelsene ved Gausetangen er tilgjengelige. Men elevene ved denne skolen vil ha svart med utgangspunkt i læringsmiljøet i en annen, liten skole.

Flytting til og fra skolens opptaksområde medfører stadige endringer i sammensetningen av elevene på en skole. Det er ikke uvanlig at halvparten av elevene som begynner i en klasse på første trinn «skiftes ut» før avslutningen av grunnskolen. Det er gjerne en utskiftning av en til to elever årlig. Det er dermed ikke helt den samme sammensetningen av elever som tar nasjonale prøver på ulike årstrinn.

I denne sammenheng er det også riktig å ta opp mulighetene for å bli fritatt fra deltakelse. Det er rektorene som innenfor et regelverk skal vurdere om enkelte elever skal fritas fra deltakelse i de nasjonale prøvene. På landsbasis ligger fritaksprosenten for femte trinn på 5,0 eller lavere. For 8. trinn ligger fritaksprosenten på 3,0 eller lavere. For Ekeberg skoles elever har fritaksprosenten variert en del, både mellom årstrinn, fag og årskull. Den har for enkelte fag enkelte år vært på mer enn 10. Hvis svake elever fritas, vil gjennomsnittskåren øke. Høy fritaksprosent kan endre gjennomsnittet med 0,1-0,3.

Et tredje spørsmål er om det kan ligge noe «glasstak» over elevenes læringsresultater. Med et glasstak kan forstås uformelle og usynlige hindringer for å overstige et visst nivå. I sammenheng med opplæring kan glasstaket bestå i en *godt nok*- holdning. Barn (og andre i en læresituasjon) tilpasser innsatsen til forventninger om hva som er et tilstrekkelig eller tilfredsstillende resultat. Har lærerne og foreldrene justert opp sine forventninger og krav til egne elever og barn? Hvis dette ikke har skjedd, kan isolert bedre undervisningsopplegg og læringsmiljø bety at elevene når et forventet resultat enklere, men uten å dra nytte av bedre undervisning til å lære mer.

Et fjerde spørsmål knytter seg til prøvene.

- Er spørsmålene de samme i før-testen som i etter-testen?
- Er vurderingsskalaene de samme?
- Hvor nøyaktige er målingene og angivelsen av skårene?

De nasjonale prøvene utformes innenfor et gjennomtenkt rammeverk av faglig kompetente miljøer og med en ekstern kvalitetssikring. Selv om spørsmålene ikke er de samme fra år til år, er det god grunn til å anta at det er de samme kunnskapene og ferdighetene som prøves og vektlegges. Vurderingsskalaene er «standardiserte» ved at man hvert år setter poenggrenser som gir tilnærmet det samme gjennomsnittet og standardavviket på landbasis. Dette medfører at i den grad norske elever (generelt) blir flinkere, blir kravene til å oppnå et visst nivå på skalaen skjerpet. Det antas at endringene i norske elevers læringsutbytte skjer forholdsvis sakte, slik at kravene har blitt lite forandret fra 2010 til 2013.

I denne sammenheng vil vi vurdere elevenes resultater ved å sammenligne gjennomsnitt over tid og ved å sammenligne med landsgjennomsnitt. En sammenligning av Ekeberg skoles gjennomsnitt

med landsgjennomsnittet vil kunne antas å ha en usikkerhet på minst 0,1, mens en sammenligning av gjennomsnittet mellom to årskull ved Ekeberg skole vil kunne ha en usikkerhet på minst 0,2.¹

For elevundersøkelsen er situasjonen ikke like enkel. Svarene her kan ikke antas å være på en «intervallskala» men på en «ordinalskala». Selv om hver kategori gis en tallverdi, vil en gjennomsnittsberegning i prinsippet være meningsløs. Utdanningsdirektoratet gjør oppmerksom på dette i sine veiledninger men regner likevel ut et aritmetisk gjennomsnitt². Sentralverdien på en «ordinalskala» er medianen, dvs. verdien som har like mange observasjoner på hver side. I elevundersøkelsen beregnes et gjennomsnitt ut fra en femdelt skala, som om dette er en forenkling av en antatt kontinuerlig intervallskala. Slik sett vil usikkerhetsbetraktningene fra de nasjonale prøvene kunne være relevante.

Det oppstår imidlertid et nytt problem når fordelingene er svært skeive. Gjennomsnittsresultatet for enkelte spørsmål ligger på rundt 4,5 på en femdelt skala. Det betyr at minst halvparten har svart fem og sentralverdien (medianen) ville da bli 5. Da blir det vanskelig å dokumentere en eventuell framgang. Når man likevel tar i bruk et aritmetisk gjennomsnitt, beholder man på en enkel måte noe av informasjonen om i hvilken grad noen elever har svart «langt til venstre» på skalaen. Slik sett vil en økning av gjennomsnittet kunne tolkes som en informasjon om at færre velger et svaralternativ med lav tallverdi.

Undersøkelser må fra tid til annen revideres. Det har skjedd et brudd i elevundersøkelsen fra 2012 til 2013. Samtidig ble tidspunktet for undersøkelsen flyttet fra våren til høsten. Det medfører at den siste undersøkelsen etter gammelt opplegg skjedde våren 2012, halvveis i prosjektperioden og to år før prosjektslutt. En før/etter-undersøkelse vanskeliggjøres dermed. I stedet for en direkte

¹ Elevskårene forenkles til enten tre eller fem «mestringsnivåer». Elevenes ferdigheter varierer, slik at man får en spredning av resultatene. Noe av spredningen kan også skyldes tilfeldigheter. Det betyr at det hefter en måleusikkerhet ved hver av elevenes resultater. For det første vil det være tilfeldige feil knyttet til poengsummen som regnes ut av elevresultatene; elevene kan være «heldige» eller «uheldige» i prøvesituasjonen. Dessuten vil tilordningen av elevenes poengsum til forenklede skalaer medføre at elevenes resultater rundes opp eller ned. En skår på 2 vil spenne over et intervall fra 1,5 til 2,5, dvs. at skåren 2 betyr $2 \pm 0,5$ eller en usikkerhet på ca. 25 %. Hvis vi antar at måleusikkerheten ved hver enkelt elevs resultater er vesentlig mindre enn 25 %, vil vi kunne bruke 0,5 som et rimelig mål på usikkerheten i den enkelte elevs skår.

Gjennomsnittet for den enkelte skolen beregnes med utgangspunkt i elevskåren på de forenklede skalaene. I en gjennomsnittsberegning vil tilfeldige feil i enkeltresultatene i noen grad kompensere hverandre, slik at de får relativt liten betydning når antallet målinger blir stort. Gjennomsnittene angis med én desimal. Denne avrundingen tilsier en absolutt usikkerhet på 0,05. Reduksjonen av en usikkerhet i enkeltmålingene på 0,5 til 0,05 i gjennomsnittet oppnås normalt når utvalget er på minst 100 personer. I dette tilfellet har vi færre elever som det regnes gjennomsnitt for, slik at usikkerheten i gjennomsnittet blir noe større, f. eks. 0,07-0,10.

Ved sammenligning av gjennomsnitt vil usikkerheten til differansen av de to gjennomsnittene øke ytterligere, ofte beregnet som summen av usikkerheten i de to gjennomsnittene. En sammenligning av Ekeberg skoles gjennomsnitt med landsgjennomsnittet vil kunne antas å ha en usikkerhet på 0,1, mens en sammenligning av gjennomsnittet mellom to årskull ved Ekeberg skole vil kunne ha en usikkerhet på 0,2.

² Veiledningen til Utdanningsdirektoratet presiserer at gjennomsnittsverdiene som presenteres kan fortelle noe om rekkefølge og rangering, men ikke om avstanden mellom verdiene. «Et hovedmål med å presentere undersøkelsesresultater er at man skal kunne tolke resultatene mest mulig pålitelig. Spørsmålene i Elevundersøkelsen, kalt variabler, får verdier som kan rangeres. Rekkefølgen mellom verdiene har betydning, men ikke avstanden. Det innebærer for eksempel at en kan si at en verdi på variabelen er større enn en annen verdi, uten at man kan si hvor mye større denne er. På en fempunkt skala er fire større enn tre, men man kan ikke si at avstanden mellom tre og fire er lik avstanden mellom to og tre. Man kan heller ikke si at verdien fire er dobbelt så stor som verdien to.» Tallene forteller altså bare noe om rekkefølgen eller rangeringen.

sammenligning mellom elevsvarene fra samme skole er man på en del områder overlatt til å sammenligne med landsfordelingen.

I framstilling og sammenligning av resultater over tid, har vi valgt å styrke lesbarheten ved å bruke fargeindikatorer.

	Betydelig utenfor anslått usikkerhetsintervall, negativ utvikling
	Noe utenfor anslått usikkerhetsintervall, negativ utvikling
	Innenfor anslått usikkerhetsintervall
	Noe utenfor anslått usikkerhetsintervall, positiv utvikling
	Betydelig utenfor anslått usikkerhetsintervall, positiv utvikling

2. Nasjonale prøver

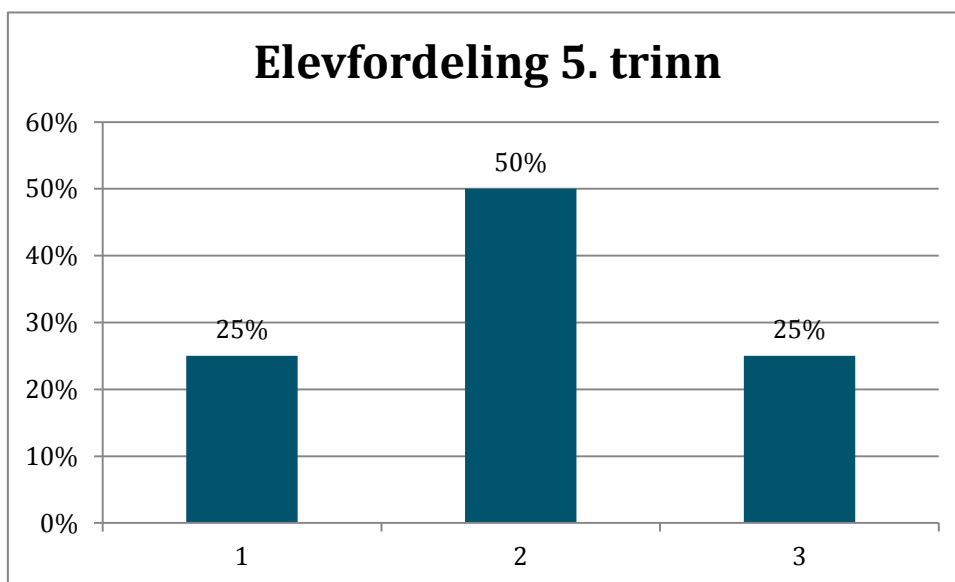
Elevene på femte trinn gis nasjonale prøver i lesing, regning og i engelsk. Utdanningsdirektoratet beskriver på sin hjemmeside formålet med de nasjonale prøvene slik (*Veileder for skoleeiere og skoleledere*, Utdanningsdirektoratets hjemmeside 21. 01. 2011).

«De nasjonale prøvene skal kartlegge i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med læreplanens mål for de grunnleggende ferdighetene regning og lesing på norsk og engelsk, slik de er integrert i kompetansemål for fag i LK06 etter 4. og 7. årstrinn. Prøvene skal gi informasjon til elever, lærere, skoleledere, foresatte, skoleeiere, de regionale myndigheter og det nasjonale nivået som grunnlag for forbedrings- og utviklingsarbeid.»

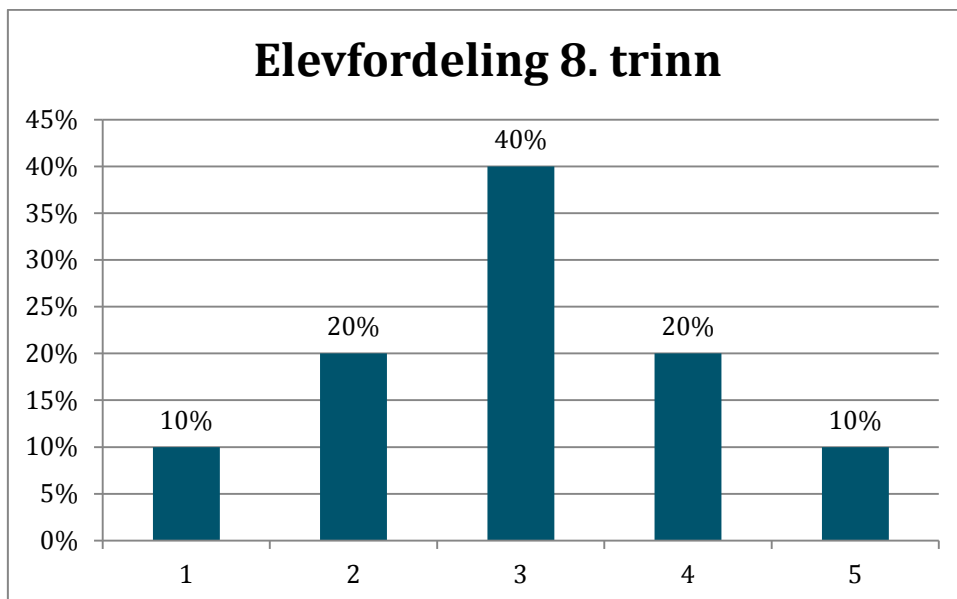
De nasjonale prøvene er utviklet etter kompetansemål i læreplanen etter 4. og 7. trinn og gjennomføres på 5., 8. (og 9.) trinn. Selv om man i mange kommuner lar elever fra flere barneskoler samles i færre ungdomsskoler, er det mulig å få rapporter om prøveresultatene på 8. trinn for den enkelte avleverende barneskole.

Resultatene for prøvene som tas på 5. trinn, gis på en tredelt nivåskala, mens resultatene på 8. trinn gis på en femdelt skala, etter at elevenes besvarelser er vurdert etter en langt mer findel poengskala.

Prøvene og tilordningen av poengintervall på nivåskalaen er slik innrettet at man får en tilnærmet lik fordeling på nasjonalt nivå hvert år.

Figur 1 Tilstrebet fordeling av elevene på femte trinn, hele landet. Nivåskalaen går fra 1 til 3, der 3 er best.

Figur 2 Tilstrebet fordeling av elevene på åttende trinn, hele landet. Nivåskalaen går fra 1 til 5, der 5 er best.

Vi ser at tilstrebet gjennomsnitt for hele landet er på hhv 2,0 og 3,0. Standardavvikene er på hhv 0,7 og 1,1. (For lesing og regning har gjennomsnittsverdien «etablert seg» på 3,1.)

2.1 Nasjonale prøver som mål på læring før prosjektstart

Prosjektet hadde sin oppstart høsten 2010. Nasjonale prøver på femte trinn samme år skal reflektere læringsresultatene fra første til fjerde trinn til og med skoleåret som ble avsluttet sommeren 2010. Det er derfor riktig å ta de nasjonale prøvene til og med høsten 2010 som «før-test». La oss først se på resultatene for femte trinn.

2.1.1 Begynnertrinnet

Tabellen under viser at for Ekeberg skole varierte gjennomsnittresultatene fra 1,6 til 2,3, med et gjennomsnitt over fire år på 1,9 i engelsk, 2,0 i lesing og 1,8 i regning. Men det er knyttet en usikkerhet til gjennomsnittstallene på minst 0,1. Det er særlig resultatene fra 2010/2011 som er avvikende.

Tabell 1 Resultater for femte trinn ved nasjonale prøver før prosjektstart, Ekeberg skole

Ekeberg skole	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11
Engelsk	1,9	2,1	2,0	1,6
Lesing	1,9	2,3	2,0	1,8
Regning	1,9	1,8	1,9	1,7

Vi har ikke et tilsvarende tallgrunnlag fra Gausetangen skole, men tilgjengelig materiale fra 2007/2008 i engelsk og lesing tyder på et nivå omtrent som for Ekeberg skole. En sammenslåing av resultatene ville derfor trolig ikke ha endret gjennomsnittresultatet vesentlig. Denne antagelsen styrkes ved at Gausetangen hadde et elevgrunnlag på bare 20–30 % av Ekebergs.

En første tilnærming til å vurdere effekten på læringsresultatene er å se på tilsvarende tall for nasjonale prøver i prosjektperioden. Tabellen under viser resultatet etter ett, to og tre års prosjektarbeid. Vi ser at også her varierer resultatene, fra 1,6 til 2,0. Gjennomsnittresultatet for engelsk (to år) er ca. 1,8, for lesing (tre år) er ca. 1,7 og for regning (tre år) ca. 1,9. Dette gir en liten nedgang i engelsk og lesing, men en liten framgang i regning. Også her er det ett årskull som gir de største avvikene fra landsgjennomsnittet. Elevene som har vært med lengst i prosjektet «Bedre læringsmiljø», hadde de svakeste prøveresultatene.

Tabell 2 Resultater for femte trinn ved nasjonale prøver i løpet prosjektstart, Ekeberg skole

Ekeberg skole	2011-12	2012-13	2013-14
Engelsk	x	1,9	1,6
Lesing	1,9	1,7	1,6
Regning	2,0	2,0	1,6

Spredningen, målt med standardavviket, gir heller ikke store utslag. For Ekeberg skole har standardavviket vært fra 0,6 til 0,8, mot 0,7 på landsbasis.

2.1.2 Mellomtrinnet

Nasjonale prøver for femte trinn reflekterer læringsarbeidet de fire første skoleårene. Resultater fra arbeidet på *hele* barnetrinnet finner vi ved å se på resultatene av de nasjonale prøvene for åttende trinn. Her har vi data for elevene fra Ekeberg skole fra og med skoleåret 2008-2009.

Tabell 3 Resultater for åttende trinn ved nasjonale prøver før prosjektstart, Ekeberg skole

Tidligere elever ved Ekeberg skole	2008-09	2009-10	2010-11
Engelsk	2,7	2,6	2,7
Lesing	3,0	2,9	2,9
Regning	2,7	2,7	3,2

Vi ser at prøveresultatene på åttende trinn for tidligere elever ved Ekeberg skole varierer fra 2,6 til 3,2 før prosjektstart. Gjennomsnittet for engelsk var ca. 2,7, for lesing ca. 2,9 og for regning ca. 2,9. Vi har ikke tilsvarende tall for Gausetangen skole.

Standardavviket varierer fra 0,9 til 1,3, med et gjennomsnitt på ca. 1,1

Tabellen under viser tilsvarende tall for elever som har vært med i ett til tre år av prosjektperioden. Vi ser at prøveresultatene på åttende trinn for tidligere elever ved Ekeberg skole varierer fra 2,9 til 3,3 etter prosjektstart. Gjennomsnittet for engelsk var ca. 3,1, for lesing ca. 3,2 og for regning ca. 3,2. Vi har ikke tilsvarende tall for Gausetangen skole.

Tabell 4 Resultater for åttende trinn ved nasjonale prøver etter prosjektstart, Ekeberg skole

Tidligere elever ved Ekeberg skole	2011-12	2012-13	2013-14
Engelsk	2,9	3,2	3,1
Lesing	3,2	3,2	3,1
Regning	3,3	3,2	3,1

Standardavviket har variert fra 0,9 til 1,1, gjennomsnittlig ca. 1,0.

Når vi sammenligner med årene før prosjektstart, ser vi en framgang i gjennomsnittresultatene på ca. 0,4 i engelsk, 0,2 i lesing og 0,3 i regning.

2.1.3 Har resultatene ved de nasjonale prøvene endret seg?

Tallene i tabell 1 og tabell 2 over antyder en liten tilbakegang i læringsresultatene for elevene i 1.-4. trinn for engelsk og lesing, og en tilsvarende framgang i regning. Endringene er forholdsvis små, og med et elevtall på ca. 40-50 i årskullet må man, *under ellers like forhold*, forvente en variasjon fra år til år minst i denne størrelsesorden som følge både av tilfeldigheter i måleresultatene og endringer i elevsammensetning fra det ene årskullet til det neste. Vi ser at variasjonsbredden før og etter prosjektstart i hhv. fire og tre årganger har vært på ca. 0,3-0,4.

Forholdene er dessuten ikke like. I løpet av disse årene har Ekeberg skole fått tilførsel av elevene fra Gausetangen skole. Vi har ikke grunnlag for å uttale oss om dette har påvirket prøveresultatene i noen retning.

Tallene i tabell 3 og tabell 4 tyder på en framgang i resultatene for elevene fram til og med 7. trinn. Men også der har vi usikkerheten knyttet til en tilfeldig variasjon i elevsammensetningen og manglende kunnskap om innlemmelse av elevene fra Gausetangen skole.

For noen av *årskullene* har vi prøveresultater både fra femte trinn og fra åttende trinn. Ved å sammenligne disse resultatene kan vi i noen grad kontrollere for variasjonen i læreforutsetninger mellom de ulike årskullene. Siden det er brukt forskjellige skalaer for femte og åttende trinn, bør resultatene framstå som avvik fra landsgjennomsnittet. Ved å sammenligne med standardavviket for de to skalaene får vi en «normering» av *avvikene*. (Normeringen ved å dele på 0,7, som er standardavviket for 5. trinn, medfører at en antatt usikkerhet økes med en faktor på ca. 1,5.)

Vi har prøveresultater på begge årstrinn for årskullene født i 1997- 2000. Bare 1997-årskullet er upåvirket av prosjektet. De tre andre årskullene har deltatt i prosjektet i ett, to eller tre år.

Tabell 5 viser gjennomsnittlig skåre for engelsk ved Ekeberg skole for de fire årskullene fra 1997 til 2000. Elevene ble testet på femte trinn om høsten i årene 2007-2010 og på åttende trinn i årene 2010-2013. Disse årene var landsgjennomsnittet på femte trinn 2,0 og på åttende trinn 3,0 for engelsk) og 3,1 for lesing og regning). Relativt avvik er beregnet som avvik fra landsgjennomsnittet dividert med standardavviket på hhv 0,7 og 1,1.

Tabell 5 Gjennomsnittlig skår for engelsk i nasjonale prøver ved Ekeberg skole sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Engelsk		Årskull			
		1997	1998	1999	2000
Femte trinn	Gjennomsnitt	1,9	2,1	2,0	1,6
	Relativt avvik (standardavvik)	-0,14	0,14	0,00	-0,57
Åttende trinn	Gjennomsnitt	2,7	2,9	3,2	3,1
	Relativt avvik (standardavvik)	-0,27	-0,09	0,18	0,09
Endring i relativt avvik	Relativt avvik (standardavvik)	-0,13	-0,23	0,18	0,66

Vi ser at i 1997 skåret elevene på femte trinn ved Ekeberg skole 0,14³. standardavvik lavere enn landsgjennomsnittet Tre år senere skåret samme elevkull 0,27 standardavvik dårligere enn landsgjennomsnitt. Endringen i relativt avvik viser elevene i dette årskullet ved Ekeberg skole ytterligere svekket sin posisjon med 0,13⁴ standardavvik i løpet av 5.-7. klasse. Dette er det eneste årskullet vi har slike data for, og som ikke har deltatt i prosjektet «Bedre læringsmiljø».

Årskullene fra 1998 til 2000 har vært med i prosjektet i ett til tre år på mellomtrinnet og de har derfor blitt påvirket i ulik grad. De som har vært med lengst, har i tillegg til lengre påvirkningstid trolig også møtt den største endringen i læringsmiljøet. Mens de som har deltatt ett år (1998-kullet), fortsatt har en liten nedgang i relativt avvik, har dette snudd for elevene som deltatt i to år (1999-kullet) og tre år (2000-kullet).

Tallene er imidlertid små. Bare for 2000-kullet har det skjedd endringer som synes å være større enn usikkerheten i tallene. Et lavt gjennomsnitt ved prøva på femte trinn er rettet opp ved prøva på åttende trinn.

³ Relative avvik på mindre 0,15 kan skyldes unøyaktigheter som følge av avrundinger av gjennomsnittstall.

⁴ Relative avvik på mindre 0,25 i differanser av gjennomsnittstall kan skyldes unøyaktigheter som følge av avrundinger.

Tabell 6 Gjennomsnittlig skåre for lesing i nasjonale prøver ved Ekeberg skole sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Lesing		Årskull			
		1997	1998	1999	2000
Femte trinn	Gjennomsnitt	1,9	2,3	2,0	1,8
	Relativt avvik (standardavvik)	-0,14	0,43	0,00	-0,29
Åttende trinn	Gjennomsnitt	2,9	3,2	3,2	3,1
	Relativt avvik (standardavvik)	-0,18	0,09	0,09	0,00
Endring i relativt avvik	Relativt avvik (standardavvik)	-0,04	-0,34	0,09	0,29

Tabell 6 viser gjennomsnittlig skåre for lesing. Disse årene var landsgjennomsnittet på femte trinn 2,0 og på åttende trinn 3,1. Relativt avvik er beregnet som avvik fra landsgjennomsnittet dividert med standardavviket på hhv 0,7 og 1,1.

Tabellen for relativt avvik i lesing viser, som for engelsk, at i 1997 skåret elevene på femte trinn ved Ekeberg skole 0,14⁵ standardavvik lavere enn landsgjennomsnittet. Tre år senere skåret samme elevkull 0,18 standardavvik dårligere enn landsgjennomsnitt. Endringen i relativt avvik viser at elevene i dette årskullet ved Ekeberg skole ytterligere svekket sin posisjon med ubetydelige 0,04³ standardavvik i løpet av 5.-7. klasse.

De som har deltatt ett år i prosjektet (1998-kullet), skåret bedre enn landsgjennomsnittet både på femte trinn og åttende trinn, men hadde likevel svekket sin posisjon med 0,34 standardavvik i løpet av mellomtrinnet. Endringen var svakt positiv for elevene med to års deltakelse i prosjektet (1999-kullet) og positiv for dem med tre års deltakelse (2000-kullet).

Tabell 7 Gjennomsnittlig skåre for regning i nasjonale prøver ved Ekeberg skole sammenlignet landsgjennomsnittet

Regning		Årskull			
		1997	1998	1999	2000
Femte trinn	Gjennomsnitt	1,9	1,8	1,9	1,7
	Relativt avvik (standardavvik)	-0,14	-0,29	-0,14	-0,43
Åttende trinn	Gjennomsnitt	3,2	3,3	3,2	3,1
	Relativt avvik (standardavvik)	0,09	0,18	0,09	0,00
Endring i relativt avvik	Relativt avvik (standardavvik)	0,23	0,47	0,23	0,43

⁵ Relative avvik på mindre 0,15 kan skyldes unøyaktigheter som følge av avrundinger av gjennomsnittstall.

Tabell 7 viser gjennomsnittlig skåre for regning. Disse årene var landsgjennomsnittet på femte trinn 2,0 og på åttende trinn 3,1. Relativt avvik er beregnet som avvik fra landsgjennomsnittet dividert med standardavviket på hhv 0,7 og 1,1.

Tabellen for relativt avvik i regning viser, som for engelsk og lesing, at i 1997 skåret elevene på femte trinn ved Ekeberg skole 0,14⁶ standardavvik lavere enn landsgjennomsnittet. Tre år senere skåret samme elevkull 0,09⁷ standardavvik bedre enn landsgjennomsnitt. Endringen i relativt avvik viser elevene i dette årskullet ved Ekeberg skole styrket sin posisjon med 0,23⁸ standardavvik i løpet av 5.-7. klasse.

De som har deltatt ett år i prosjektet (1998-kullet) skåret dårligere enn landsgjennomsnittet på femte trinn men bedre på åttende trinn, og hadde klart styrket sin posisjon med 0,47 standardavvik i løpet av mellomtrinnet. Endringen var også positiv for elevene med to års deltakelse i prosjektet (1999-kullet) og klart positiv for dem med tre års deltakelse (2000-kullet).

Vi kan sammenfatte de tre tabellene over slik.

- Årskullet fra 1997 lå litt under landsgjennomsnittet i engelsk, lesing og regning på femte trinn. I løpet av mellomtrinnet ble relativ skåre svekket i engelsk og i lesing og styrket i regning. Alle endringene lå innenfor usikkerheten knyttet til tallene.
- Årskullet fra 1998 lå litt over landsgjennomsnittet i engelsk på femte trinn, klart over i lesing og klart under i regning. I løpet av mellomtrinnet ble relativ skåre svakt svekket i engelsk, klart svekket i lesing og klart styrket i regning.
- Årskullet fra 1999 lå på landsgjennomsnittet i engelsk og lesing på femte trinn, litt under i regning. I løpet av mellomtrinnet ble relativ skåre svakt styrket både i engelsk, lesing og regning.
- Årskullet fra 2000 lå klart under landsgjennomsnittet i engelsk, lesing og regning på femte trinn. I løpet av mellomtrinnet ble relativ skåre klart styrket både i engelsk, lesing og regning.

Samlet sett var det størst relativ forbedring i prøveresultatene i løpet av mellomtrinnet ved Ekeberg skole for det årskullet som hadde lengst deltakelse i prosjektet «Bedre læringsmiljø».

2.2 Oppsummering

De nasjonale prøvene indikerer ikke noen forbedring av læringsresultatene for 1.-4. trinn i det tidsrommet prosjektet «Bedre læringsmiljø» har pågått. For 5.-7. trinn synes det å være en bedring i læringsresultatene.

Det må tas noen forbehold.

⁶ Relative avvik på mindre 0,15 kan skyldes unøyaktigheter som følge av avrundinger av gjennomsnittstall.

⁷ Relative avvik på mindre 0,10 kan skyldes unøyaktigheter som følge av avrundinger av gjennomsnittstall.

⁸ Relative avvik på mindre 0,25 i differanser av gjennomsnittstall kan skyldes unøyaktigheter som følge av avrundinger.

- Ekeberg skole har i prosjektperioden overtatt elevene fra Gausetangen skole.
- Det er en naturlig utskifting av elever i årskullene som følge av flytting.
- Forholdsvis mange elever har enkelte år vært fritatt fra prøvene i enkelte fag.

3. Elevundersøkelsen

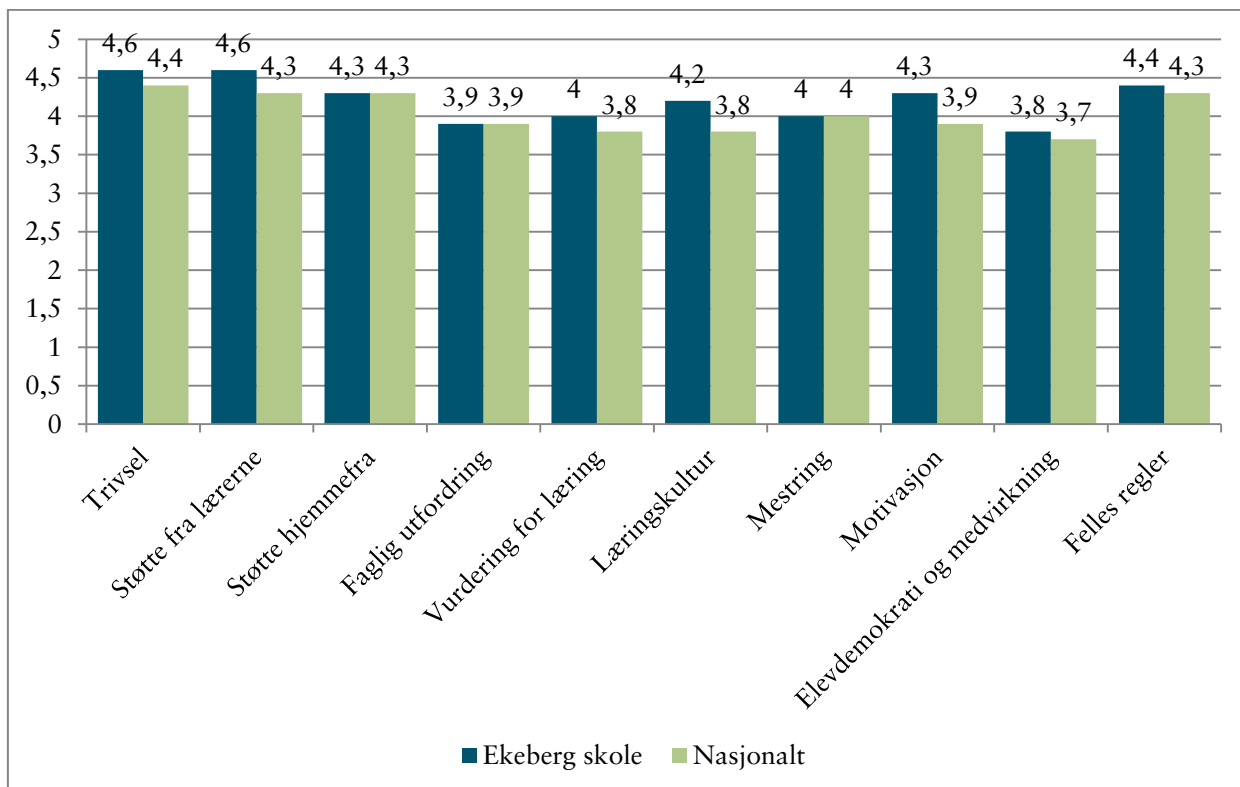
3.1 Forbehold

Vi vurderer en rekke indekser og indikatorer med hensyn til spørsmålet om Ekeberg skole har hatt en framgang i tilfredshet blant elevene. Men hvor trygge kan vi være på at resultatet forteller om den reelle situasjonen på skolen? Det er i denne sammenhengen viktig å ta visse forbehold om hvorvidt dette skyldes prosjektet «Bedre læringsmiljø»:

- Utvalget er ikke det samme. Det er nye elever i 7. klasse hvert år som har svart på de ulike undersøkelsene. Vi har derfor ikke kunnet følge det samme kullet over tid, og vi må anta at det vil være variasjoner i kullene som gir utslag på de ulike indeksene, f. eks. større eller mindre problemer med mobbing i enkeltkull.
- Smitteeffekten: For en elev som er svært godt fornøyd med ett forhold/ ett spørsmål, vil dette kunne påvirke hvordan han svarer på resten av undersøkelsen. Dette kan gi utslag i mer positiv retning enn det som er reelt for eleven. Motsatt kan det ha samme effekt om en elev er lite fornøyd.
- Elever kan krysse av i feil rute eller tolke spørsmålet feil.
- Paul Viktor Wiker fra «God skole» har jobbet med mange av de samme veiledningsoppgavene året før prosjektet startet. Det vil si at resultatene for 2008-09, som vi ser på som før-situasjonen (våren 2009), vil kunne være påvirket av dette.
- Arbeidet med vurderingsforskriften, som kom i 2009, har foregått parallelt med prosjektet «Bedre læringsmiljø». Vurderingsforskriften legger opp til både slutt- og undervegs-vurdering og raskere tilbakemeldinger mellom lærer og elev. Dette arbeidet kan tenkes å ha styrket læringsmiljøet, og noe av effekten vi ser i Elevundersøkelsen kan skyldes at lærerne har fått en ny arbeidsmetode som følge av vurderingsforskriften.

3.2 Nå-situasjonen

Resultatene fra den siste Elevundersøkelsen, som ble foretatt høsten 2013, viser at elevene ved Ekeberg skole jevnt over er fornøyd med skolen og med læringsmiljøet. En rask oversikt forteller oss at Ekeberg skole har en høyere gjennomsnittsskår enn landsgjennomsnittet på de fleste områder, bortsett fra støtte hjemmefra, faglig utfordring og mestring – der skolen ligger på linje med landsgjennomsnittet. Det er ingen indekser hvor Ekeberg skårer lavere enn landsgjennomsnittet.

Figur 3 Resultater fra Elevundersøkelsen 2013-14.

Har det skjedd en forbedring i prosjektperioden 2010-2014?

Prosjektet «Bedre læringsmiljø» har blant annet tatt sikte på å forbedre klasseledelse, relasjonsbygging, samarbeid hjem-skole, arbeid mot mobbing og involvering av elevene. Vi har derfor valgt ut indekser og indikatorer fra elevundersøkelsen som kan si noe om dette, og sett på hvordan disse har utviklet seg over tid.

Alle elevundersøkelsene kan gi oss verdifull informasjon.

- **Elevundersøkelsene 2007-08, 2008-09 og 2009-10:** Gjennomført våren 2008/2009/2010. Vi betrakter disse som utgangspunktet, et mål på hvordan forholdene var *før* prosjektoppstart.
- **Elevundersøkelsen 2010-11:** Gjennomført våren 2011. Nå har prosjektet «Bedre læringsmiljø» pågått ett skoleår, og denne undersøkelsen kan si noe om det ser ut til at læringsmiljøet er blitt bedre.
- **Elevundersøkelsen 2011-12:** Gjennomført våren 2012. Elevene fra Gausetangen skole ble innlemmet i Ekeberg skole høsten 2011, dette er den første undersøkelsen som ble foretatt etter at disse 70 elevene startet.
- **Elevundersøkelsen 2013-14:** Gjennomført høsten 2013. Denne undersøkelsen er det nærmeste vi kommer prosjektslutt, og blir dermed et mål på forholdene *etter* prosjektet. Mange av spørsmålene er endret, og flere av indeksene er derfor ikke sammenlignbare med tidligere år. Dette gir utfordringer når vi skal sammenligne før-test og etter-test.

Vi minner om at veiledningen til Utdanningsdirektoratet presiserer at gjennomsnittsverdiene som presenteres kan fortelle noe om rekkefølge og rangering, men ikke om *avstanden* mellom verdiene. Dette gjør det vanskelig for oss å tallfeste endringer over tid.

I elevundersøkelsen beregnes likevel et gjennomsnitt ut fra en femdelte skala, som om dette er en forenkling av en antatt kontinuerlig intervallskala. Slik sett vil usikkerhetsbetraktningene fra de nasjonale prøvene kunne være relevante. Vi benytter derfor de samme fargekodene og usikkerhetsintervallene som for nasjonale prøver 8. trinn.

3.3 Klasseledelse og relasjonsbygging

Ifølge Utdanningsdirektoratet⁹ er klasseledelse og relasjonsbygging i skolen de viktigste forholdene for å skape et godt læringsmiljø. Dette har også vært hovedfokus for prosjektet «Bedre læringsmiljø» på Ekeberg skole. God klasseledelse handler om å ha en positiv relasjon til elevene, regler på skolen og i hvilken grad læreren legger til rette for praktisk, variert, relevant undervisning, faglig utfordring, mestring og motivasjon.

Fra veiledningen til Utdanningsdirektoratet for Elevundersøkelsen leser vi:

«Klasseledelse handler om evnen til å skape et positivt læringsmiljø, hvor elevene kan konsentrere seg og bli motiverte for læring og utvikling. Klasseledelse handler om å skape gode betingelser for både faglig og sosial læring i skolen. Det innebærer å utvikle og lede et læringsmiljø der elevene lærer å ta ansvar for både egen og fellesskapets læring, og der de får lære om demokrati og forpliktelse gjennom å oppleve det i praksis. Denne ledelsen er svært kompleks og krevende.»

God klasseledelse er kjennetegnet av at læreren:

- *har en positiv relasjon til hver enkelt elev.*
- *etablerer en god læringskultur*
- *etablerer regler og rutiner.*
- *har tydelige forventninger og motiverer elevene.»*

Indekser og indikatorer som vi vurderer har noe å gjøre med relasjonsbygging og klasseledelse er «sosial trivsel», «støtte fra lærer», «faglig utfordring», «vurdering for læring», «læringskultur», «mestring», «motivasjon» og «felles regler».

3.3.1 Sosial trivsel

Indeksen sosial trivsel¹⁰ er i skoleporten og for Ekeberg skole ikke endret ved den siste undersøkelsen som ble gjennomført høsten 2013. Tallene er derfor sammenlignbare over tid. Ekeberg lå under landsgjennomsnittet før prosjektoppstart høsten 2010. Elevundersøkelsen 2010-11 ble gjennomført våren 2011, og vi ser en forbedring i gjennomsnittsskåre ett skoleår inn i prosjektet. Høsten 2013, da elevundersøkelsen 2013-14 ble gjennomført, ser vi en ytterligere forbedring. Ekeberg skole ligger høyere enn landsgjennomsnittet på sosial trivsel. Fra å ligge *under* landsgjennomsnittet før prosjektoppstart, ligger nå Ekeberg skole *over* landsgjennomsnittet. Landsgjennomsnittet har hele tiden vært det samme. Standardavviket for undersøkelsen 2013-14 er 0,7 for både Ekeberg skole og landet. Det vil si at det er like stor spredning i svarene, elevene er like enige.

⁹ <http://www.udir.no/Laringsmiljo/Elevundersokelsen/Om-brukerundersokelsene1/Elevundersokelsen/Om-temaene-i-Elevundersokelsen/Innledning/>

¹⁰ Spørsmål: Trives du på skolen?

Svarene på denne indeksen er skjevfordelte, dvs. at de fleste svarene ligger nær maksverdien 5. Når gjennomsnittsverdien er 4,6 betyr det at over halvparten av elevene må ha svart 5. Dette indikerer igjen at størsteparten av elevene trives svært godt på Ekeberg skole.

Vi ser at Gausetangen skole hadde et noe svakere resultat enn Ekeberg skole året ved siste undersøkelse før de ble innlemmet i Ekeberg skole. Det er viktig å ha i mente at elevene ved Gausetangen skole har svart med utgangspunkt i miljøet på en mindre skole. At det er færre elever som har svart, betyr også at svarene er mer usikre. Vi kan forvente en større spredning i svar (standardavvik), og resultatene kan i større grad svinge som følge av enkelt svar.

Første elevundersøkelse etter at elevene fra Gausetangen startet på Ekeberg skole, viser at tilførselen av nye elever ikke har gitt utslag verken i positiv eller negativ retning på «sosial trivsel». Dette må ses på som positivt, siden det byr på utfordringer å skulle innlemme en annen skole i et allerede etablert skolemiljø.

Tabell 8 Elevenes vurdering av indikator «sosial trivsel», Ekeberg skole.

	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2013-14
Ekeberg	4,3	4,2	4,3	4,5	4,5	4,6
Landet	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Differanse	-0,1	-0,2	-0,1	0,1	0,1	0,2

Tabell 9 Elevenes vurdering av indikator «sosial trivsel», Gausetangen skole

	2007-08	2009-10
Gausetangen	3,9	4,2
Landet	4,4	4,4

Vi registrerer en positiv tendens når det gjelder sosial trivsel på Ekeberg skole.

3.3.2 Relasjonen lærer-elev: Trivsel med lærerne/ støtte fra lærerne

Prosjektet «Bedre læringsmiljø» legger blant annet vekt på klasseledelse og relasjonsbygging. En positiv relasjon mellom lærer og elev er viktig for å utøve god klasseledelse. Indikatoren «trivsel med lærer» er sentral her. Denne indeksen er i undersøkelsen 2013-14 endret til «støtte fra lærer», med helt nye spørsmål¹¹. Denne er dermed ikke direkte sammenlignbar med resultatene fra tidligere år. Vi må derfor nøye oss med å sammenligne de siste resultatene med landsgjennomsnittet.

¹¹ Elevundersøkelsene 2007-12: «Trivsel med lærerne»: Trives du sammen med lærerne sine?, Har du lærere som gir deg lyst til å jobbe med fagene?, Er lærerne hyggelige mot deg?.

Elevundersøkelsen 2013-14: «Støtte fra lærerne»: Opplever du at lærerne dine bryr seg om deg?, Opplever du at lærerne dine har tro på at du kan gjøre det bra på skolen?, Opplever du at lærerne behandler deg med respekt?, Når jeg har problemer med å forstå arbeidsoppgaver på skolen, får jeg god hjelp av lærerne, Lærerne hjelper meg slik at jeg forstår det jeg skal lære.

Vi ser at elevene ved Ekeberg skole, fram til prosjektoppstart høsten 2010, trivdes dårligere med sine lærere enn hva som var tilfellet på landsbasis. Ekeberg gjør et betydelig «hopp» etter prosjektoppstart, ved elevundersøkelsen 2010-11 er trivselen forbedret og ligger nå over landsgjennomsnittet. Fra å ligge *under* landsgjennomsnittet før prosjektoppstart, skåret Ekeberg skole *over* landsgjennomsnittet det første skoleåret etter prosjektoppstart. Når det gjelder spredning i svarene, var standardavviket størst i 2009-10 (1,1), mens elevene var mer enige i 2010-11 (std 0,6). Elevene ble altså mer fornøyde med lærerrelasjonen. Ved undersøkelsen som ble foretatt våren 2012 (2011-12), har denne tilfredsheten muligens gått noe tilbake, men den er fremdeles god og høyere enn landsgjennomsnittet.

Høsten 2011 startet det ca. 70 elever fra Gausetangen skole, og vi vet at utvalget er vesentlig endret fra undersøkelsen 2010-11 til 2011-12. Samtidig som elevene fra Gausetangen startet ved Ekeberg (2010-11), har også trivsel med lærerne økt, sammenlignet med tidligere resultat fra begge skolene.

Tabell 10 Elevenes vurdering av "trivsel med lærerne", Ekeberg skole

	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
Ekeberg	3,8	3,7	3,9	4,4	4,3
Landet	4	4	4,1	4,1	4,1
Differanse	-0,2	-0,3	-0,2	0,3	0,2

Tabell 11 Elevenes vurdering av "trivsel med lærerne", Gausetangen skole

	2007-08	2009-10
Gausetangen	4	3,5
Landet	4	4,1

Ekeberg sin skår på den nye indeksen «støtte fra lærere» er høyere enn landsgjennomsnittet. Gjennomsnittsverdien er nå oppe i 4,6, noe som betyr at over halvparten av elevene som svarte må ha svart 5. Dette betyr at de er svært fornøyde. Det er mindre spredning i svarene for Ekeberg sin del (std 0,4) enn for landet (std 0,6). Dette indikerer at elevene ved Ekeberg er mer enige.

Tabell 12 Elevenes vurdering av "støtte fra lærer", Ekeberg skole.

	2013-14
Ekeberg	4,6
Landet	4,3
Differanse	0,3

Vi registrerer en positiv tendens på indeksen trivsel med lærerne. Også på den nye indeksen, støtte fra lærerne, ser vi et positivt resultat der Ekeberg ligger over landsgjennomsnittet.

3.3.3 Faglig veiledning/ vurdering for læring

Indeksen faglig veiledning er i elevundersøkelsen 2013-14 tatt ut. Inn er det kommet en ny indeks som kalles «vurdering for læring», med helt nye spørsmål.¹² Disse er derfor ikke direkte sammenlignbare. Vi ser at resultatene på indeksen «faglig veiledning» svinger fra år til år, fra å ligge over landsgjennomsnittet til å ligge under. Svingningene er til dels betydelige og alle differansene ligger utenfor anslått usikkerhetsintervall. Det er en betydelig endring i negativ retning det første året inn i prosjektet (2010-11). Gjennomsnittsverdien tar seg opp igjen året etter. Resultatene fra Gaussetangen skole var bedre enn Ekeberg ved elevundersøkelser de deltok i før skolen ble nedlagt.

Ekeberg har en noe større spredning i svarene enn landsgjennomsnittet i 2010-11, 2011-12 og 2008-09. I 2009-10 og 2007-08 var spredningen målt ved standardavvik noe mindre ved Ekeberg enn nasjonalt. Ved undersøkelsen 2010-11, som er den klart mest negative for Ekeberg sin del, er standardavviket 1,2 for Ekeberg mot 1 på landsbasis. Elevene er altså mindre enige ved Ekeberg skole.

Tabell 13 Elevenes vurderinger av «faglig veiledning», Ekeberg skole

	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
Ekeberg	3,7	3,2	3,6	2,9	3,6
Landet	3,5	3,5	3,4	3,4	3,4
Differanse	0,2	-0,3	0,2	-0,5	0,2

Tabell 14 Elevenes vurdering av "faglig veiledning", Gaussetangen skole

	2007-08	2009-10
Gaussetangen	3,8	4,1
Landet	3,5	3,4

Ekeberg sin skår på den nye indeksen «vurdering for læring» er høyere enn landsgjennomsnittet.

¹² Elevundersøkelsene 2007-12: «Faglig veiledning»: Forteller lærerne hva du skal gjøre for at du skal bli bedre i fagene? Hvor ofte forteller lærerne deg hva du bør gjøre for at du skal bli bedre i fagene?

Elevundersøkelsen 2013-14: «Vurdering for læring»: Forklarer lærerne hva som er målene i de ulike fagene slik at du forstår dem?, Forklarer lærerne godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet ditt vurderes?, Forteller lærerne deg hva som er bra med arbeidet du gjør?, Snakker lærerne med deg om hva du bør gjøre for å bli bedre i fagene?, Hvor ofte får du tilbakemeldinger fra lærerne som du kan bruke til å bli bedre i fagene?, Får du være med og foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet ditt skal vurderes?, Får du være med og vurdere skolearbeidet ditt?, Jeg får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan jeg utvikler meg i faget.

Tabell 15 Elevenes vurderinger av "vurdering for læring", Ekeberg skole

	2013-14
Ekeberg	4
Landet	3,8
Differanse	0,2

Resultatene fra indeksene «faglig veiledning» og «vurdering for læring» er spesielt vanskelige å knytte opp mot prosjektet «Bedre læringsmiljø», siden arbeidet med vurderingsforskriften også har pågått i prosjektperioden (siden 2009). Arbeidet med vurderingsforskriften har særlig relevans for denne indeksen, selv om det kan tenkes at prosjektarbeidet knyttet til «Bedre læringsmiljø» også slår inn her. Vi ser at resultatene svinger og finner ingen tendenser i materialet. Det er imidlertid positivt at Ekeberg ligger over landsgjennomsnittet de to siste undersøkelsene.

3.3.4 Faglig utfordring

Indikatoren faglig utfordring¹³ er i skoleporten og for Ekeberg skole ikke endret mellom de to siste elevundersøkelsene (2011-12 og 2013-14), men den var ny i 2011-12. Vi kan dermed kun se på 2 år. Gjennomsnittsverdien for Ekeberg skole er gått ned med 0,2 mellom de to undersøkelsene. Standardavviket er 0,8 for Ekeberg og 0,9 nasjonalt begge årene.

Tabell 16 Elevenes vurdering av faglige utfordringer, Ekeberg skole.

	2011-12	2013-14
Ekeberg	4,1	3,9
Landet	4	3,9
Differanse	0,1	0

Elevene på Ekeberg skole ligger på linje med landsgjennomsnittet når det gjelder faglige utfordringer. Vi kan ikke si noe om utviklingen i prosjektperioden, siden faglig utfordring er en relativt ny indeks.

3.3.5 Læringskultur

Dette er en ny indeks som kun er med i den siste Elevundersøkelsen. Ekeberg ligger *over* landsgjennomsnittet, og har også et noe lavere standardavvik (Ekeberg: 0,8. Landet: 0,9). Elevene opplever god arbeidsro i timene og oppfatter å være del av et miljø der det er viktig å jobbe godt med skolearbeidet og der det er rom for å gjøre feil.

¹³ Spørsmål: Får du nok utfordringer på skolen?

Tabell 17 Elevenes vurdering av indeksen "læringskultur", Ekeberg skole.

	2013-14
Ekeberg	4,2
Landet	3,8
Differanse	0,4

3.3.6 Mestring

Denne indeksen var ny ved Elevundersøkelsen 2009-10, året før prosjektoppstart. Ett spørsmål er endret noe ved den siste elevundersøkelsen,¹⁴ og resultatene er derfor ikke direkte sammenlignbare. Vi registrerer et skifte fra å ligge rett *under* landsgjennomsnittet før prosjektoppstart til å ligge rett *over* de to første årene. Endringene er imidlertid så små at de ligger innenfor antatt usikkerhetsintervall. Ved den siste elevundersøkelsen er Ekeberg på linje med landsgjennomsnittet på denne indeksen. Standardavviket for Ekeberg (0,4) er mindre enn nasjonalt standardavvik (0,6), som indikerer at Ekeberg-elevene er mer enige.

Ved undersøkelsen 2009-10 var det større spredning i svarene for Ekeberg (std. 0,8) enn for landet (0,5). I 2010-11 var standardavviket lik landsgjennomsnittet, og i 2011-12 var det 0,1 under. Elevene ser ut til å bli mer enige samtidig som de ble noe mer fornøyde.

Tabell 18 Elevenes vurdering av indeksen "mestring", Ekeberg skole.

	2009-10	2010-11	2011-12
Ekeberg	3,8	4	4
Landet	3,9	3,9	3,9
Differanse	-0,1	0,1	0,1

Tabell 19 Elevenes vurdering av indeksen "mestring", Ekeberg skole.

	2013-14
Ekeberg	4
Landet	4
Differanse	0

Endringene er såpass små at det er vanskelig å peke på en tendens. Det er også viktig å ha i mente at tilfeldigheter kan gi utslag.

¹⁴ «Hvor ofte greier du de oppgavene du har som lekse uten å be om hjelp?» er endret til «Får du lekser som du greier å gjøre på egen hånd?»

3.3.7 Motivasjon

For indeksen «motivasjon» er noen av spørsmålene endret i den siste Elevundersøkelsen 2013-14. «Er du interessert i å lære på skolen?» og «Hvor godt liker du skolearbeidet?» er spørsmålene de samme for alle årene.

Vi velger derfor å se på utviklingen i svarene på disse to spørsmålene.

Er du interessert i å lære på skolen?

Her registrerer vi ingen forskjell i gjennomsnittsverdi før prosjektoppstart og ett skoleår inn i prosjektet. To skoleår inn i prosjektet, er gjennomsnittsverdien gått ned, før den tar seg opp igjen ved siste undersøkelse.

Tabell 20 Elevenes svar på "Er du interessert i å lære", Ekeberg skole.

	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2013-14
Ekeberg	4	4,1	4,4	4,4	4,2	4,5
Landet	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,3
Differanse	-0,2	-0,1	0,1	0,1	-0,1	0,2

Tabell 21 Elevenes svar på "Er du interessert i å lære?", Gausetangen skole.

	2007-08	2009-10
Gausetangen	4,2	4
Landet	4,2	4,3

Vi ser en svak tendens til forbedring i elevenes interesse for å lære i perioden.

Hvor godt liker du skolearbeidet?

Gjennomsnittsverdien for dette spørsmålet har endret seg i positivt retning fra før prosjektoppstart og ett skoleår inn i prosjektet. Vi ser en ytterligere forbedring ved siste undersøkelse. Fra å ligge *under* landsgjennomsnittet før oppstart, ligger nå Ekeberg skole *over* landsgjennomsnittet.

Tabell 22 Elevenes svar på "Hvor godt liker du skolearbeidet", Ekeberg skole.

	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2013-14
Ekeberg	3,4	3,2	3,3	3,8	3,7	4,1
Landet	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6	3,7
Differanse	-0,1	-0,3	-0,3	0,2	0,1	0,4

Tabell 23 Elevenes svar på "Hvor godt liker du skolearbeidet?", Gausetangen skole.

	2007-08	2009-10
Gausetangen	3,6	3,3
Landet	3,5	3,6

Vi ser en tendens til at elevene liker skolearbeidet bedre etter prosjektoppstart.

3.3.8 Felles regler

Dette er også en ny indeks i Elevundersøkelsen 2013-14. Ekeberg skole ligger så vidt over landsgjennomsnittet, med et noe lavere standardavvik (0,7 mot 0,6).

Tabell 24 Elevenes vurdering av indeksen "felles regler", Ekeberg skole

	2013-14
Ekeberg	4,4
Landet	4,3
Differanse	0,1

3.4 Samarbeid hjem-skole

Indeksen «Støtte hjemmefra» er kun med i den siste Elevundersøkelsen. Ekeberg skole ligger på linje med landsgjennomsnittet både når det gjelder gjennomsnittsverdi og standardavvik (0,8).

Tabell 25 Elevenes vurdering av "støtte hjemmefra", Ekeberg skole.

	2013-14
Ekeberg	4,3
Landet	4,3
Differanse	0

3.5 Mobbing

Indikatoren «mobbing» er ikke endret ved elevundersøkelsen 2013-14 i skoleporten for Ekeberg skole. Det ene spørsmålet, og svaralternativene, som inngår i indikatoren¹⁵ er det samme som ved tidligere undersøkelser. Svarene er derfor sammenlignbare over tid. Svaralternativene følger en skala fra 1 til 5. På de foregående indikatorene og indeksene har høy verdi betydd positivt resultat. Her er det motsatt. Dess lavere verdi, dess mindre mobbing opplever elevene.

Vi ser at Ekeberg skole har ligget omtrent på linje med landsgjennomsnittet før prosjektoppstart høsten 2010. Gjennomsnittsskåren har variert noe fra år til år. Den var lavest i 2010-11, året etter prosjektoppstart, for så å øke noe, men i 2011-12 ligger fremdeles Ekeberg under landsgjennomsnittet. 2010-11 og 2011-12 er positive år for Ekeberg.

¹⁵ Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene?

Det ser ut til at elevene ved Gausetangen i større grad opplevde mobbing. Når disse så startet ved Ekeberg skole i 2011, ser vi at gjennomsnittsskåren er lavere enn hva som var tilfellet ved Gausetangen. Ekeberg ligger igjen på linje med landsgjennomsnittet ved de to siste undersøkelsene.

Standardavvik var 0,8 ved Ekeberg under den siste undersøkelsen og 0,7 for landet. I 2011-12 var det også 0,8 for Ekeberg, mens i 2010-11 var det 0,4. Dette var også året hvor gjennomsnittsverdien var lavest. De to sistnevnte år var standardavviket lavere enn for landet (Landet: 0,9). I 2009-10 var standardavviket på Ekeberg og nasjonalt det samme (0,9).

Tabell 26 Elevenes vurdering av mobbing på skolen, Ekeberg skole

	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2013-14
Ekeberg	1,5	1,4	1,4	1,1	1,3	1,3
Landet	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3
Differanse	0,1	0	0	-0,3	-0,1	0

Tabell 27 Elevenes vurdering av mobbing på skolen, Gausetangen skole

	2007-08	2009-10
Gausetangen	2,2	1,7
Landet	1,4	1,4

Før prosjektet startet skåret Ekeberg på likt eller noe under landsgjennomsnittet. Differansen er så liten at det kan skyldes måleusikkerhet. I prosjektperioden registrerer vi en forbedring som ligger utenfor måleusikkerheten første år inn i prosjektet, før Ekeberg igjen ligger på omtrent på linje med landet de to siste årene.

Det ser ikke ut til å ha vært noen vesentlige endringer når det gjelder mobbing ved Ekeberg skole like før og i prosjektperioden. I 2013-14 har vi også tall for *andelen* som har opplevd mobbing 2-3 ganger eller oftere i løpet av den siste måneden. Ved Ekeberg skole gjelder dette 8,8 %, mot 5,3 % nasjonalt. Her har vi ikke tallgrunnlag for å sammenligne dette forholdet over tid.

3.6 Oppsummering

Ekeberg skole skårer godt på den siste elevundersøkelsen sammenlignet med landsgjennomsnittet. Ikke på noen indikatorer eller indekser ligger de under landsgjennomsnittet. Vi registrerer positive tendenser over tid når det gjelder sosial trivsel, trivsel med lærerne og interesse for/tilfredshet med skolearbeidet (motivasjon). Vi finner ingen vesentlige endringer når det gjelder mobbing ved Ekeberg skole like før og i prosjektperioden. Det er vanskelig å peke på tendenser over tid i andre indekser, enten fordi de er forandret, nye eller fordi resultatene svinger.